

УДК 336.743 (477.87)

ВАЛЮТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Студ. Кухаренко Д. С. гр. БФ1-17

Науковий керівник доц. О. І. Кремень

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у вивченні стану та перспектив розвитку валютного ринку України. Досягнення мети потребує вирішення наступних завдань: Сутність валютного ринку, як один з головних елементів світової валютно-фінансової системи, вивчити стан та перспективи розвитку валютного ринку України.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є валютний ринок України, а предметом – теоретичні та практичні аспекти вивчення перспектив його розвитку.

Методи та способи дослідження. Для розкриття сутності валютного ринку та вивчення стану та перспектив розвитку валютного ринку України використані такі методи: монографічний, табличний, методи аналізу та узагальнення, систематизації та порівняння.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні підходів щодо заходів для його перспективного розвитку.

Результати дослідження. Валютний ринок України відіграє важливу роль у сфері економічних відносин. На валютному ринку відбувається узгодження інтересів як покупців, так і продавців валютних коштів. Валютний ринок, як один з головних елементів світової валютно-фінансової системи, в останні десятиліття характеризується посиленням процесів глобалізації, диверсифікації та трансформації. Інтеграція України до світового співтовариства зумовлює необхідність удосконалення функціонування її валютного ринку. Таким чином, у результаті активного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на економіку України та в умовах світової фінансової кризи проблеми вітчизняного валютного ринку набувають особливої актуальності

Валютний ринок – це, по-перше, сукупність відносин щодо здійснення операцій із купівлі-продажу іноземної валюти, інших валютних цінностей, цінних паперів у іноземній валюті та руху іноземних капіталів; по-друге – сукупність інститутів та інституційних механізмів, за допомогою яких здійснюються операції з іноземною валютою; по-третє, офіційні фінансові центри, в яких зосереджено здійснення валютних операцій.

Валютний курс – вагомий інструмент державної політики. Регулювання валютного курсу має сприяти нарощуванню виробництва та зростанню чистого експорту, що є визначальним чинником економічного розвитку України. Валютний ринок України, як і валютні ринки більшості країн світу, значною мірою відображає стан економіки країни. Його коротка (за світовими мірками) історія представлена кількома періодами, коли застосовувалися різні підходи до його регулювання. Формування валютного ринку безпосередньо пов'язане з процесами розбудови української держави та реформуванням її економіки [1].

Валютно-курсова політика центрального банку держави є складовою частиною його грошово-кредитної політики, а отже, і загальної державної макроекономічної політики. Таким чином, передумовою проведення ефективної валютно-курсової політики є необхідність визначення чинників, які є ключовими в процесі валютного курсоутворення в Україні і водночас є чинниками макроекономічних валютних ризиків (табл. 1).

Кроки з лібералізації українського валютного ринку Нацбанк запровадив з 7 лютого, разом з початком дії Закону України «Про валюту та валютні операції», який має запровадити в Україні цивілізований валютний ринок європейського типу. Водночас, повної

дерегуляції одразу не буде, щоб уникнути шоків у фінансовому секторі, стрибків курсу та впливу іноземних валют з України.

Таблиця 1 Динаміка основних макроекономічних показників України за I квартал 2019 року [3].

Показник	Місяць		
	січень	лютий	березень
Офіційний курс гривні до іноземних валют на останній день місяця:			
до долара США (за 100 од.)	2775,55	2699,28	2724,88
до євро (за 100 од.)	3172,18	3073,40	3056,77
до російського рубля (за 10 од.)	4,20	4,10	4,21
Середньозважений курс гривні за операціями з готівковою іноземною валютою:			
продажу:			
долар США	2794,58	2718,77	2696,18
євро	3179,96	3086,73	3049,20
купівлі:			
долар США	2771,16	2698,61	2677,06
євро	3151,97	3058,01	3023,74
Курс інтервенцій Національного банку України:			
долари США (середньозважений за 100 доларів США):			
продажу	2793,84	2715,00	2678,34
купівлі	2778,73	2709,12	2655,95

Отже, Нацбанк зняв кілька найсуттєвіших обмежень на валютному ринку, зокрема: граничний строк, за який треба провести розрахунки за експортно-імпортними контрактами подовжується до 365 днів (до 7 лютого – діє термін 180 днів); санкцій за порушення строків розрахунків, а саме – «припинення зовнішньо-економічної діяльності» підприємства-порушника вже не буде. Тепер ніхто не арештовуватиме рахунки компанії (фактично – зупиняючи бізнес) за якісь порушення у сфері валютних операцій. За такі речі штрафуватимуть суто економічними важелями – штрафами; НБУ скасовує валютний нагляд для експортно-імпортних операцій на суму до 150 тис. грн., тобто, платежі на цю суму не треба ні з ким погоджувати, і НБУ їх не відстежує; скасовуються індивідуальні валютні ліцензії. Натомість діятиме система електронних лімітів. Людина чи компанія можуть вільно проводити операції з валютою, головне – не перевищити свій ліміт; НБУ з 7 лютого дозволяє простим українцям купівлю іноземної валюти онлайн. При цьому на такі операції розповсюджуватиметься аналогічний ліміт, як і на купівлю доларів чи євро готівкою. Зараз одна людина може купити чи продати валюту на суму до 150 тис. грн. на день. У Нацбанку не виключають, що поступово ці ліміти збільшуватимуться.

Висновки. Валютна політика Національного банку України повинна бути спрямована на розроблення й упровадження комплексу заходів щодо повернення довіри до національної валюти, лібералізації валютного ринку та продовження режиму плаваючого курсоутворення. Результати аналізу стану й прогноз розвитку валютного ринку України вказують на необхідність впровадження цілого комплексу законодавчих, нормативно правових й інших заходів задля розвитку валютного ринку, процесів інвестування економіки країни й забезпечення інтеграції в систему світового фінансового ринку.

Ключові слова: валютний ринок, валютна політика, валютний курс, валютні інтервенції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаряга Л.О. Нестабільність валютного курсу в Україні. Вісник соціально-економічних досліджень; за ред. М.І. Зв'єрякова (гол. ред.) та ін. 2015. Вип. 2. № 57. С. 43–50.

2. Стасюк А. В., Стасюк А. В., Заволока Л. О. Аналіз валютного ринку 2015-2017 рр.: проблеми та перспективи розвитку. Гроші, фінанси і кредит. Випуск 24. 2018. С. 369-372

3. Сайт Національного банку України. Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=74279&cat_id=36217